Aan de gemeenteraad van de gemeente Albrandswaard
Hofhoek 5
3176 PD Poortugaal

Capelle aan den IJssel, 22 februari 2016

Betreft: Jaarverslag 2015 en voornemens 2016 van de RKC

Geachte leden van de raad,

Namens de Rekenkamercommissie bied ik u hierbij het jaarverslag 2015 aan en stel u in kennis over de onderzoeksvoornemens voor het jaar 2016 van de RKC.

De RKC is tevreden over de geleverde prestaties in 2015. De doelstellingen tot het uitvoeren van onderzoeken zijn gehaald.

De RKC stelt voor om in een volgend periodiek afstemmingsoverleg met de leden van de auditcommissie bij de inhoud van het verslag stil te staan. De raad zelf kan dan nu volstaan met kennisname van de ontvangst van het verslag. Bij akkoord ontvangt de RKC graag een notificatiebesluit.

Hierbij stelt de RKC u naast de verantwoording over het afgelopen jaar tegelijk in kennis over de onderzoeksvoornemens voor 2016. Dit betreft onderzoek naar Zorg en Welzijn vanuit het burgerperspectief en een kort onderzoek naar ondersteuning vanuit de BAR ten behoeve van de beleidsautonomie van Albrandswaard (de knip). De opzet van beide onderzoeken wordt nog nader uitgewerkt. Zodra vaststelling van de opzet heeft plaatsgevonden, wordt de gemeenteraad (conform de verordening) daarover in kennis gesteld.

Hoogachtend,
namens de RKC,

G. Gijzendorffen
Secretaris

Jaarverslag 2015

en

Onderzoeksvoornemens

2016

van de

Rekenkamercommissie

Albrandswaard

22 februari 2016

Inhoudsopgave

1. Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard 3

1.1 RKC en nieuwe verordening 3

1.2 Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie 4

1.3 Onderzoeksprogramma 2015 4

2. Onderzoek sportaccommodaties 4

3. Doorwerking onderzoeken 2014 6

3.1 Financiële verordening geactualiseerd 6

3.2 Onderzoek jeugd- en jongerenbeleid 6

4 Brief Minister BZK 7

5 Overige activiteiten 8

5.1 Afstemming met griffie 8

5.2 Lidmaatschap NVRR 8

6 RKC-budget: realisatie 2015 versus begroting 2015 9

7 Onderzoeksvoornemens 2016 10

1. Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard

Sinds de invoering van de dualisering kent de rekenkamerfunctie een wettelijke grondslag. De rekenkamercommissie (RKC) van Albrandswaard functioneert sinds 1 oktober 2006.

De gemeenteraad van Albrandswaard heeft bij de oprichting van de rekenkamercommissie gekozen voor een onafhankelijke rekenkamerfunctie. Dit houdt in dat de leden van de commissie van 'buiten' de gemeente komen en geen lid zijn van de gemeenteraad.

1.1 RKC en nieuwe verordening

Bij de behandeling van de begroting voor het jaar 2014 sprak de raad van Albrandswaard de wens uit om op het gebied van de invulling van de rekenkamerfunctie tot samenwerking met Barendrecht en Ridderkerk te komen. Aan de gezamenlijke griffies van de drie gemeenten werd verzocht om met een voorstel te komen. Om ruimte te behouden voor het maken van een nieuwe keuze werden de benoemingstermijnen van de voorzitter van de RKC de heer Verheij en de leden, de heren van Eck en Leijs verlengd tot 2 juni 2015.

In een overleg in december 2014 tussen de drie burgemeesters van de BAR-gemeenten bleek dat de invulling van een gezamenlijke rekenkamerfunctie voor de drie gemeenten niet op een draagvlak kon rekenen. Op voorstel van het Presidium van Albrandswaard besloot de gemeenteraad op 11 mei 2015 om de rekenkamercommissie in de huidige vorm als onafhankelijke commissie te handhaven. De heren Verheij, van Eck en Leijs zijn met dit besluit herbenoemd tot aan 1 januari 2019.

Ook besloot de raad op 11 mei 2015 tot een actualisatie van de RKC-verordening. Deze dateerde nog uit 2007. Voor het bepalen van de inhoud van de nieuwe verordening is de modelverordening van de VNG als uitgangspunt genomen. Ten opzichte van de oude verordening zijn de belangrijkste verschillen: de voorzitter van de RKC wordt apart geworven en benoemd daar deze functie specifieke competenties kent, de RKC benoemt een plaatsvervangend voorzitter uit haar midden, de herbenoemingstermijn bedraagt maximaal 6 jaar en de griffier zorgt voor administratieve afhandeling van facturen.

De RKC heeft voor ondersteuning van de vergaderingen en de uitvoering van kleinere onderzoeken een externe secretaris/onderzoeker aangesteld, de heer G. Gijzendorffen. Doel daarbij is het realiseren van een effectieve werkwijze en kostenbesparing waardoor er, gegeven het beperkte beschikbare bedrag, zoveel mogelijk onderzoeksbudget voor de inzet van externe expertise beschikbaar blijft.

De rekenkamercommissie is in 2015 tien maal bij elkaar geweest in een reguliere formele vergadering. Daar waar dit praktisch is, vindt er combinatie plaats met het bijwonen van commissie en/of raadsvergaderingen. Er vindt tussen de RKC-leden veel informeel (digitaal) contact plaats.

1.2 Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie

'De rekenkamercommissie van de gemeente Albrandswaard doet onafhankelijk en professioneel onderzoek, gericht op de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad en van de publieke verantwoording aan de burger, met als doel de kwaliteit, effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te bevorderen'.

De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om goede contacten te onderhouden met het gemeentebestuur, de raad en de ambtelijke medewerkers. De auditcommissie van de gemeenteraad fungeert sinds de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 als gremium voor de afstemming tussen de gemeenteraad en de RKC. Daar de auditcommissie een brede samenstelling kent, is met deze afspraak de inbreng van de raad groter dan voorheen. De RKC heeft in 2015 drie maal met de auditcommissie overlegd.

1.3 Onderzoeksprogramma 2015

De RKC heeft gewoonlijk, mits financieel haalbaar, als doel om minimaal twee onderzoeken per jaar te doen. Eén onderzoek dat betrekking heeft op het functioneren van de gemeente Albrandswaard primair vanuit de optiek van de burger en één onderzoek primair vanuit het belang voor de gemeenteraad. Vanwege de onduidelijkheid in het begin van het jaar over de toekomst van de RKC besloten de leden om voor het jaar 2015 te kiezen voor één relatief groot onderzoek dat voorafgaand aan de besluitvorming over de toekomst van de RKC zou worden opgestart. Dit gaf ruimte aan een eventuele nieuwe commissie om in de tweede helft van 2015 tot een andere keuze te komen. In afstemming met de leden van de auditcommissie besloten de leden van de RKC begin 2015 tot het uitvoeren van een onderzoek naar het sportaccommodatiebeleid.

2. Onderzoek sportaccommodaties

Uit een eerste verkenning door de Rekenkamercommissie van het onderzoeksonderwerp Sportaccommodaties bleek dat door de Raad in dit verband diverse besluiten waren genomen, maar dat het onduidelijk was op welke informatie deze besluiten waren gestoeld. Zo was er een besluit genomen over de bouw van een tweede sporthal. Nadat na een offertefase door de RKC de keuze voor het onderzoeksbureau Mulier Instituut was gemaakt zijn de probleemstellingen en onderzoeksvragen geconcretiseerd. De gemeenteraad en het college van Albrandswaard werden over de onderzoeksaanpak in kennis gesteld.

Volgend uit de antwoorden op de onderzoeksvragen, de toetsing van het normenkader en de conclusies die hieruit voortvloeien, heeft de rekenkamercommissie Albrandswaard de volgende bestuurlijke aanbevelingen voor de gemeente Albrandswaard geformuleerd:

1. Actualiseren van het beleidskader 2015-2020. Hierbij nadrukkelijke aandacht voor meer SMART doelstellingen en met behoud van de huidige koppeling met het welzijnsbeleid en ruimtelijke ordening.

2. Formuleren van relevante kengetallen voor het sport(accommodatie)beleid die aansluiten bij de doelstellingen en ontwerpen van een tijdpad en/of planning van monitoring van deze kengetallen.

3. De raad voortaan actief voorzien van informatie over de doelrealisatie en de doelmatige uitvoering van het sportbeleid, daar waar mogelijk met behulp van de kengetallen.

4. Een politieke grondslag bewerkstelligen voor de tarieven. Het is raadzaam om in deze afweging eveneens markconformiteit te betrekken en expertise op dit gebied vanuit de BAR.

5. Een politieke grondslag bewerkstelligen voor onderscheid in exploitatievormen van diverse sporttakken. Daarbij wordt geadviseerd om bij de totstandkoming hiervan alle sportvormen (van vereniging tot commercieel en van individueel tot teamsport) te beoordelen op de mate waarin zij (kunnen) bijdragen aan de beoogde beleidsdoelstellingen.

6. De onderwijsinstellingen voorzien van informatie over de sportvoorziening die zij kunnen gebruiken, en in geval van knelpunten een optimale verhuursituatie creëren voor verschillende partijen.

7. Herziening van besluiten en/of voornemens ten aanzien van een tweede sporthal, met het oog op het ontbreken van een grondslag voor de veronderstelde additionele behoefte.

Door het (vorige) college zijn alle aanbevelingen overgenomen. In de Commissie Beraad en Advies van 22 september 2015 werd het onderzoeksrapport door het Mulierinstituut en de RKC gepresenteerd. Vragen van raadsleden over het juist informeren van de raad en vragen over voor het onderzoek gehanteerde normen leidden tot een extra raadsinformatiebrief waarin nadere duidelijkheid werd verschaft. Vanwege het aantreden van een nieuw gemeentebestuur was het niet mogelijk om het onderzoeksrapport en de aanbevelingen in 2015 voor de gemeenteraad te agenderen. Dit zal nu vermoedelijk omstreeks maart 2016 gebeuren.

3. Doorwerking onderzoeken 2014

3.1 Financiële verordening geactualiseerd

Tijdens een overleg tussen de auditcommissie en de rekenkamercommissie werd aan de RKC gevraagd om de nieuwe financiële verordening te beoordelen. Bij de vaststelling van de verordening op 11 november 2013 werd per amendement bepaald dat de verordening in 2014 geëvalueerd moest worden. De conclusie van de RKC over de financiële verordening van Albrandswaard was dat de meeste zaken helder waren geregeld. Enkele aanbevelingen van de RKC waren dat bij de evaluatie van de financiële verordening een expliciete discussie gevoerd zou moeten worden over het niveau waarop de raad de begroting wenst vast te stellen: op programmaniveau of één niveau dieper, tussen programma's en producten in. Ook was een aanbeveling in de verordening expliciet op te nemen dat afwijkingen, op het niveau waarop de raad de begroting vaststelt, nooit zijn toegestaan zonder voorafgaande goedkeuring van de gemeenteraad. Ook adviseerde de RKC een grens vast te stellen waarboven het college terstond de raad moet informeren als een begrotingsafwijking zich voordoet, dan wel waar dit met redelijke zekerheid wordt voorzien. Verdere aanbevelingen betroffen onder meer de actualisering van de verordening naar aanleiding van de Wet HOF en het verplichte schatkistbankieren. De conclusies van de RKC werden in een overleg met de auditcommissie toegelicht. Op 16 februari 2015 besloot de gemeenteraad over de geactualiseerde Financiële Verordening De aanbevelingen van de RKC werden in de nieuwe verordening verwerkt.

3.2 Onderzoek jeugd- en jongerenbeleid

Een onderzoek dat in 2014 werd opgestart betrof het onderzoek naar jeugd- en jongerenbeleid. Met het inwerking treden van de nieuwe Jeugdwet per 1 januari 2015 vond de RKC het van groot belang dat er, met het oog op de toekomst, kan worden geleerd van de ervaringen met de uitvoering van de nota Jeugdbeleid over de periode 2009 – 2013. Het onderzoek naar de uitvoering van het jeugdbeleid in Albrandswaard werd uitgevoerd door het gerenommeerde Verwey-Jonker Instituut.

Over de hoofdvraag van het RKC-onderzoek of het beleid rond vroegtijdige signalering en toeleiding naar zorg voldoende was verankerd, was de conclusie dat er onvoldoende zicht is op de bereikte resultaten, mede doordat concrete doelen ontbraken. Daardoor was het niet mogelijk harde uitspraken te doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. Daarnaast was vastgesteld dat er een gebrekkige aansluiting was van vrijetijds- en sportverenigingen op de zorgstructuren. De aan het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) toebedachte vraagbaakfunctie voor ouders en jeugdigen fungeerde in de praktijk niet als zodanig.

De conclusie over de tweede hoofdvraag, of de uitvoering van het Albrandswaardse jeugdbeleid voldoende was gericht op de aanpak van algemeen erkende risicofactoren voor opvoed- en opgroeiproblematiek, was dat het beleid rond jeugd en veiligheid weinig aanleiding gaf tot zorgen of nadere actie. Dat gold niet voor het beleid gericht op de aanpak van voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim. Alhoewel dit in de uitvoeringspraktijk goed leek te lopen, waren er beleidsmatig geen ankerpunten om te sturen door het college of te controleren door de raad. Het beleid gericht op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt grotendeels regionaal bepaald, waardoor de mogelijkheden voor een lokale specifieke inbreng gering zijn en er een beperkt zicht bestaat op de uitvoering van het beleid en de resultaten en effecten daarvan.

In het rapport werden de volgende aanbevelingen gedaan::

- Zorg voor beleidsmatige verankering van het beleid rond vroegtijdige signalering en zorgtoeleiding.
- Zorg voor beleidsmatige verankering van het beleid rond voortijdig schoolverlaten en – verzuim.
- Het college dient voor de gemeenteraad op hoofdlijnen inzichtelijk te maken wat de mate van doelrealisatie in het nieuwe jeugdbeleid is.
- Het college dient de raad met regelmaat te informeren over de voortgang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Investeer meer dan tot nu toe in de aansluiting van de nulde lijn op eerste en tweede lijn.
- Maak met de ketenpartners in het veiligheidsdomein goede, sluitende afspraken over gegevensuitwisseling, waarbij de veiligheid van jeugdigen en gezinnen leidend is voor alle partijen. Indien burgers toestemming geven voor het uitwisselen van gegevens is dat altijd mogelijk.
- Voorkom dubbeling van signalerings- en toeleidingsstructuren.
- Stel het beleid rond het CJG als laagdrempelig inlooppunt bij.

Nog net voor het jaar 2015 besloot de gemeenteraad op 15 december 2014 om de aanbevelingen van de RKC over te nemen. Daarbij werd aan het college de opdracht verstrekt om voor 1 juni 2015 de opvolging van de aanbevelingen van de RKC te concretiseren. Met een uitgebreide raadsinformatiebrief van 19 mei 2015 informeerde het college vervolgens de gemeenteraad over de wijze waarop aan de aanbevelingen concreet inhoud wordt gegeven.

4 Brief Minister BZK

Bij de begrotingsbehandeling 2015 van het Ministerie van Binnenlandse zaken werd de zogenaamde motie Fokke aangenomen. Deze motie riep op om met een actieplan te komen om meer gemeenschappelijke rekenkamers te bewerkstelligen. In een brief van de Minister van BZK van 7 juli 2015 werd naar de kamer gereageerd. De Minister kondigde daarin het voornemen aan om met een actieplan te komen. Ook was het voorstel het wettelijk

onderscheid tussen rekenkamers en rekenkamercommissies in de wet te schrappen. Daarnaast zou het niet meer mogelijk zijn dat raadsleden als lid van de RKC kunnen fungeren. De samenwerking tussen rekenkamers van gemeenten zal door de Minster worden gestimuleerd. De brief zal in 2016 door de Tweede Kamer worden behandeld. In dit verband wordt opgemerkt dat er een geregeld contact is tussen de rekenkamer Barendrecht en de rekenkamercommissies van Ridderkerk en Albrandswaard. In de geactualiseerde RKC-verordening van Ridderkerk is in 2015 zelfs een artikel over de onderlinge afstemming van het onderzoeksprogramma opgenomen. Met de directeur van de rekenkamer Barendrecht is expliciet van gedachten gewisseld over het rekenkameronderzoek naar de BAR-samenwerking. Over eventueel aanvullend onderzoek door de RKC Albrandswaard is met de auditcommissie van gedachten gewisseld.

5 Overige activiteiten

5.1 Afstemming met griffie

Voor de afstemming tussen griffie en RKC is een vaste functionaris, mevrouw Van der Matten, aangewezen. Voor de voorzitter en secretaris werkt dit zeer plezierig. Circa twee á drie keer per jaar is er een vast overleg tussen griffie en RKC om actualiteiten uit te wisselen en onderwerpen te bespreken die het onderzoeksprogramma van de RKC raken.

5.2 Lidmaatschap NVRR

De rekenkamercommissie onderhoudt contact met andere rekenkamers, is lid van de Vereniging van Lokale Rekenkamers (NVRR) en is geabonneerd op nieuwsbrieven. Op 17 april 2015 heeft één van de leden deelgenomen aan het jaarlijkse congres van de NVRR. De NVRR biedt een platform aan alle gemeentelijke rekenkamers voor het uitwisselen van onderzoekservaringen en onderzoeksrapporten.

6 RKC-budget: realisatie 2015 versus begroting 2015

Omschrijving	Begroting 2015	Realisatie 2015	Toelichting realisatie
Presentiegelden voorzitter, leden en reiskosten	€ 5.640	€ 6.984	10x vergaderd in 2015, vergoeding cf. tabel en vergoeding cf. art. 8, lid 2 van de RKCverordening
Onderzoek	€17.440	€ 15.207	Onderzoek Mulier Instituut en overig
Secretaris	€ 5.900	€ 4.795	Opdrachten, voor- en nawerk vergaderingen
Representatie en vergaderkosten	€ 1000	€ 360	Incl jaarlijks congres NVRR
Lidmaatschap en contributie	€ 600	€ 330	Lidmaatschap NVRR
Totaal	**€ 30.580**	**27.676**	

7 Onderzoeksvoornemens 2016

Voor het maken van een definitieve keuze voor de uitvoering van onderzoeken in het jaar 2016 hebben de leden van de RKC in december 2015 en januari 2016 verkennende gesprekken gevoerd met de leden van de auditcommissie. De rekenkamercommissie had zes mogelijke onderzoeken voorgelegd.

1. Zorg en welzijn (wordt verantwoord en geleverd aan de burger wat met zorgaanbieders is afgesproken en is er sprake van een doelmatige en doeltreffende organisatie van het zorgaanbod)
2. Onderwijshuisvesting, in opvolging van het onderzoek Sportaccommodaties;
3. Onderbesteding budget buitenruimte, hoe verhoudt zich dat in relatie tot door de raad vastgestelde beeldkwaliteitsnormen?;
4. De 'knip'in de directe beleidsondersteuning bij Albrandswaard en ondersteuning vanuit de BAR. Heeft Albrandswaard voldoende ondersteuning voor het voeren van eigen beleid en de regie op de uitvoering van de eigen taken?
5. Kostprijsberekening waar dit raakvlak heeft met tarieven voor de burger.
6. GR, als de auditcommissie een specifieke regeling op het oog heeft.

Na een afstemmingsoverleg met de auditcommissie van 18 januari heeft de RKC een definitieve keuze gemaakt:

- Onderzoek naar Zorg en Welzijn vanuit het burgerperspectief uit te voeren door een extern bureau;
- Onderzoek naar de ondersteuning vanuit de BAR ten behoeve van de beleidsautonomie van de gemeente Albrandswaard. Gepland is om het onderzoek in eigen beheer door de RKC uit te voeren.

De RKC zal de onderzoeken verder uitwerken, vooronderzoek verrichten en daarna de onderzoeksvragen formuleren. De gemeenteraad en het college zullen voorafgaand aan de start van het onderzoek van de onderzoeksaanpak in kennis worden gesteld.